

Załącznik do Uchwały nr VII.31.2011
Rady Gminy Baruchowo
z dnia 8 kwietnia 2011 roku

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
W GMINIE BARUCHOWO
NA LATA 2011 - 2013**

Baruchowo, 2011

SPIS TRESCI:

I.	WPROWADZENIE	3
II.	CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI	5
III.	ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE	6
IV.	SPOSÓB I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU	7
V.	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	7
VI.	PRZEWIDYWANE EFEKTY	8
VII.	REALIZATORZY	8
VIII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	9
IX.	PODSUMOWANIE	9

I. WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej w Gminie Baruchowo wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców terenu Gminy Baruchowo, mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie, określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej w Gminie Baruchowo jest odpowiedzią na cel, jaki został nakreślony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze „konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa”.

Program Aktywności Lokalnej w Gminie Baruchowo jest dokumentem inaugurującym proces programowych działań służących kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych na terenie gminy – a szerzej – kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swych praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za los swój i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego. Dokument ten stanowi uzupełnienie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Baruchowo na lata 2008 -2015.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU NA LATA 2007 – 2015
- NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI
- STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013, MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ
- NARODOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU NA LATA 2007 – 2013
- STRATEGIĄ WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007 – 2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

- NARODOWĄ STRATEGIĄ SPÓJNOŚCI

- PROGRAMEM OPERACYJNYM KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE
STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007 – 2013

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne jest, zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność, jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu, a także kreowanie nowych rozwiązań.

Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest **kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami**. Kapitał społeczny jest, zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest **przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego**, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej **oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich**, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych, prywatna własność i przedsiębiorczość. **Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego**. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną naturalną w środowisku zastępczym (placówki, rodziny zastępcze), przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, powinny być ukierunkowane na:

- ograniczenie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocje działań prospołecznych,

- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności klientów pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

„Program Aktywności Lokalnej w Gminie Baruchowo” jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych z Podziałania 7.1.1 **Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Priorytet VII – „Promocja integracji społecznej”**.

II. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest zwiększenie aktywności mieszkańców Gminy Baruchowo, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego.

Cele szczegółowe:

1. aktywna integracja mieszkańców, grup społecznych, organizacji w Gminie Baruchowo,
2. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
3. zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej dla rodzin znajdujących się w kryzysie w związku z problemami opiekuńczo - wychowawczymi,
4. szkolenie kadr i promocja nowoczesnych metod pracy z rodzinami: zespoły interdyscyplinarne, szkoły dla rodziców itp.,
5. wsparcie i promowanie postaw prospołecznych.

Kierunki działań.

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. organizowanie spotkań integracyjnych dla mieszkańców Gminy Baruchowo,

2. organizowanie specjalistycznego doradztwa i konsultacji dla mieszkańców
3. tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie ,
4. otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
5. wspieranie lokalnych inicjatyw,
6. realizowanie działań informacyjnych umożliwiających wszystkim mieszkańcom Gminy Baruchowo równy dostęp do zasobów niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania w społeczności,
7. poradnictwo psychologiczne dla dorosłych,
8. szkolenia dla rodziców w ramach programu „ Szkoła dla rodzica
9. działania wynikające z aktualnych potrzeb i zgodnie z celami Programu Aktywności Lokalnej.

III. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Baruchowo, w tym:

- 1) członków danej społeczności lokalnej
- 2) osób z konkretnego środowiska
- 3) osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia – czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb.

IV. SPOSÓB I METODY PRACY WYKORZYSTANE DO REALIZACJI PROGRAMU.

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

1. **ŚRODOWISKOWEJ PRACY SOCJALNEJ** – działania realizowane przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

2. **INSTRUMENTÓW AKTYWNEJ INTEGRACJI** – to szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.
3. **DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM** – to inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.

W ramach podprogramów PAL mogą być realizowane następujące działania:

- 1) Rozpoznanie środowiska lokalnego w formie badań i analiz :
- obserwacja, wywiady, analiza dokumentów zastanych.
- 2) Budowanie lokalnego partnerstwa;
- 5) Specjalistyczne wsparcie dla osób potrzebujących pomocy i doradztwa;
- 3) Inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich;
- 4) Prowadzenie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego;
- 5) Wspieranie lokalnych inicjatyw;
- 6) Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych
- 7) Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY:

- 1) Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne swojej wspólnoty, Gminy Baruchowo,
- 2) Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego,

- 3) Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa,
- 4) Planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców,
- 5) Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów,
- 6) Wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnej i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
- 7) Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- 8) Aktywizacja osób wykluczonych i ich otoczenia
- 9) Wzrost wiedzy w różnych dziedzinach życia społecznego,
- 10) Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych,
- 11) Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.

VII. REALIZATORZY.

Realizatorem zadań Programu Aktywności Lokalnej jest:

- Urząd Gminy Baruchowo
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe
- Powiatowy Urząd Pracy w Kowalu
- Policja
- Lokalny biznes

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Realizacja zadań programu może być finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- ze środków funduszy strukturalnych – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie,

- środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- ze środków pochodzących od sponsorów

IX. PODSUMOWANIE.

Działaniami w ramach Programu Aktywności Lokalnej będą obejmowane w szczególności osoby i środowiska wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem, m. in. klienci pomocy społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, bezdomne, matki samotnie wychowujące dzieci, rodziny z problemem alkoholowym oraz niewydolne opiekuńczo- wychowawcze. Osoby z tej grupy mają niskie kompetencje społeczne i zawodowe, co utrudnia im znalezienie pracy i zdobycie źródła utrzymania. Rodziny dysfunkcyjne są niewydolne wychowawczo i wymagają kompleksowego wsparcia w środowisku zamieszkania. Program Aktywności Lokalnej zwiększy ofertę specjalistycznych usług w środowisku zamieszkania dla rodzin defaworyzowanych, włączy osoby wykluczone społecznie w procesy motywacyjne do zmian.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Komorek